

Smanjenje apetita

Autor: Dr Slaviša Orlović | 12.11.2008 - 10:17

Svaka partija kada dođe na vlast nastoji da nagradi svoje aktiviste visokim položajima. Takvo shvatanje vlasti naziva se podela plena.

Nakon izbora i promene partija na vlasti, na stotine javnih funkcija je predmet partijske podele.

To su 250 poslaničkih mesta, 15 do 30 ministarskih mesta, 100 do 150 mesta državnih sekretara i pomoćnika ministara (koji nisu izabrani konkursom), jedan do tri posebna savetnika na svakog ministra. Zatim slede imenovanja u tridesetak javnih preduzeća u koja partije razmeste između dvesta i trista svojih ljudi na pozicije direktora, predsednika i članova upravnih odbora i predsednika i članova nadzornih odbora. Potom sledi podela ambasadorskih mesta. Osim republičkog, postoji lokalni nivo vlasti sa sličnim strukturama. Skupština Vojvodine ima 120 poslanika, grad Beograd ima 110 odbornika, kao i odbornici 24 skupštine gradova i 150 skupština opština. Kada se tome dodaju još pokrajinska, gradska i opštinska veća, javna i komunalna preduzeća, plen se multiplikuje. Umesto sposobnosti i konkursa, kadrovi se imenuju prema podobnosti. Otuda nije slučajna bitka za partijske „licence”. Preporuka Vlade da se upravnim odborima preduzeća čiji je osnivač država primanja ograniče na nivo prosečne plate u Srbiji, ima i simbolički i suštinski značaj. Prvo, zbog nastupajuće ekonomske krize Vlada pokazuje dobar gest u pravcu štednje državnih para. Drugo, na ovaj način će se smanjiti apetiti prema javnim preduzećima i ona učiniti manje atraktivnim za partijsku klijentelu. Treće, povećavaju se šanse da se smanji otpor partijskih struktura privatizaciji javnih preduzeća. Ako se tome doda da su ova preduzeća uglavnom neefikasna, gubitnička i veliki izvor korupcije, kao i to da 80 odsto državnih para ide na javne nabavke, onda je ovo dobar indikator spremnosti Vlade da racionalizuje rashode. Smanjenje apetita je samo prvi korak na dugom putu smanjenja javne potrošnje.